

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การสร้างแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทยโดยเน้นทักษะการสอน เฉพาะอย่างในชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง และปีที่สอง สำหรับครูช่วยสอนชาวเขา" นี้ เป็น ส่วนหนึ่งของโครงการทดลองฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา ของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทยโดยเน้นทักษะการสอนฟังและพูดในชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง และปีที่สอง และนำไปใช้ในการฝึกอบรมครูช่วยสอนชาวเขาให้มีความสามารถในการสอนภาษาไทย(ฟัง-พูด) แก่เด็ก ชาวเขาเผ่าต่าง ๆ การฝึกอบรมใช้หลักสูตรพิเศษของโครงการนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐาน ในการวิจัยไว้ว่า การฝึกอบรมครูช่วยสอนชาวเขาโดยใช้หลักสูตรพิเศษและแบบจำลองการ สอนวิชาภาษาไทยที่สร้างขึ้น จะทำให้ผู้รับการฝึกอบรมมีความรู้และทักษะการฟัง - พูด ภาษาไทย และมีความสามารถในการสอนวิชาภาษาไทย(ฟัง-พูด)แก่เด็กชาวเขา โดยความรู้ และความสามารถดังกล่าวก่อนและหลังการฝึกอบรมมีความแตกต่างกันในทางเพิ่มขึ้น

ในการวิจัยครั้งนี้ กองส่งเคราะห์ชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ได้คัดเลือกชาวเขา เผ่าต่าง ๆ จาก 9 จังหวัด จำนวน 61 คน เป็นฆราวาส 52 คน พระภิกษุ 6 รูป และ สามเณร 3 รูป อายุระหว่าง 16-30 ปี เข้ารับการฝึกอบรมเป็นเวลา 3 เดือน โดย อยู่ประจำ ณ ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย เป็นเวลา 7 สัปดาห์ เพื่อรับการฝึกอบรมภาคทฤษฎี และอยู่ประจำในหมู่บ้านชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เพื่อ ฝึกสอนตามโรงเรียนชั่วคราวเป็นเวลา 5 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย หลักสูตรพิเศษของโครงการ แบบ สอนวิชาภาษาไทย(ฟัง-พูด) แบบสอนวิชาครูเบื้องต้น แบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) แบบนิเทศและประเมินผลการสอน แบบประเมินผลแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย

กึ่งกลาง และวิธีสอนภาษาไทย (ฟัง-พูด) ตามแนวการฝึกหัดครูของโครงการนี้ ผู้วิจัยได้นำ เครื่องมือเหล่านี้ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างประชากร ณ ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา จังหวัดเชียงราย โดยทำการฝึกอบรมเป็นเวลา 3 เดือน แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ ค่าสถิติ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สัมฤทธิ์ผลของการฝึกอบรมค่านิชาการ (ฟังและพูดภาษาไทย) ค่านิชาครูเบื้องต้น และความสามารถในการสอนอยู่ในเกณฑ์ที่เป็นที่น่าพอใจ
2. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลค่านิชาการกับความสามารถในการสอนเป็นไปในเชิงนิมิต (Positive)
3. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลค่านิชาครูเบื้องต้นกับความสามารถในการสอนไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05
4. ความแตกต่างของคะแนนการทดสอบวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) และวิชาครูเบื้องต้น ก่อนและหลังการฝึกอบรมมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าการฝึกอบรมครั้งนี้มีประสิทธิภาพ
5. ความเข้าใจเนื้อหาในแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) ของผู้รับการฝึกอบรมก่อนและหลังการฝึกสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าการฝึกสอนทำให้ผู้รับการฝึกอบรมมีความเข้าใจเนื้อหาในแบบจำลองการสอนดีขึ้น
6. ความเข้าใจของผู้รับการฝึกอบรมที่มีต่อเนื้อหาแต่ละเรื่องในแบบจำลองการสอน อยู่ในเกณฑ์ หลังการฝึกสอนแล้วผู้รับการฝึกอบรมมีความมั่นใจในการนำเนื้อหาแต่ละเรื่อง ไปสอนมากยิ่งขึ้น กล่าวได้ว่าแบบจำลองการสอนที่สร้างขึ้นนี้ใช้การได้

นอกจากผลการวิจัยที่ได้จากการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าสถิติดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัย ยังได้สังเกตการพูดภาษาไทยของผู้รับการฝึกอบรมซึ่งเป็นชาวเขาเผ่าต่าง ๆ 11 เผ่า จาก 9 จังหวัด พอแยกกล่าวได้ดังนี้

1. เผ่ากะเหรี่ยง มี 27 คน สังเกตการพูดแยกตามจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาเดิมได้คือ
 - 1.1 ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงจากจังหวัดกาญจนบุรีมี 14 คน ออกเสียงตัวสะกดได้ชัดเจน พูดภาษาไทยได้ชัดเป็นปกติ แต่มีสำเนียงเหน่อเหมือนคนไทยทั่วไปใน ณนี้
 - 1.2 ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงจากจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอนมี 6 คน ออกเสียงคำที่มีตัวสะกดไม่ค่อยได้ ตัวอย่างเช่น "ศูนย์นิสิตจะนำเครื่องอุปโภคบริโภค เช่น ข้าวสาร

ยาสีฟัน มาแรง" จะพูดเป็น "สูบิสิจะนาเครีอูปะโโพบริโพมาเจ" "บริษัทนี้ต้องการวิศวกร" พูดเป็น "บริษันี้ตอกาวิสะวะกอ" "ในวันนี้ซึ่งเป็นวันขึ้น 15 ค่ำ ขอให้พ่อแม่พี่น้องอย่าลืมทัก ๆ คน" พูดเป็น "ในวานนี้เปว่าซัสีห้าค่า ขอให้พ่อแม่พี่น้องอย่าลืมทัก" คำอื่น ๆ ไคแก ลำเนา - ลันเนา, ประทับใจ - ปะทะใจ, เลี้ยงควาย-เลี้ยงควายลา

1.3 ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงจากจังหวัดเชียงรายมี 3 คน พูดทวั ร ชัดมาก สำเนียงพูดสั้น ๆ คล้ายคนจีน เวลาพูดมีเสียงตัวสะกดแต่คล้ายกับออกเสียงได้เพียงครึ่งเดียว ถ้าไม่ระวังจะพูดไม่มีเสียงตัวสะกด

1.4 ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงจากจังหวัดแพร่ มี 4 คน พูดภาษาไทยได้ชัด เป็นปรกติ แต่มักออกเสียงเพี้ยนไปจากภาษาไทยภาคกลาง เช่นเดียวกับชาวพื้นเมืองภาคเหนือทั่วไป เช่น เที้ยว - เทว, ค่วย - โค้ย ฯลฯ มีบางคนใช้เวลาเปลือยตัวก็พูดไม่มีเสียงตัวสะกด ทั้งนี้เพราะในภาษากะเหรี่ยงไม่มีตัวสะกด

2. เผ่าเข่า มี 7 คน พูดภาษาไทยได้ชัดเจน และมีสำเนียงการพูดเป็นปรกติ จะมีเสียงเพี้ยนไปบ้างก็เพราะอิทธิพลของภาษาพื้นเมือง

3. เผ่าลีซอ มี 5 คน มักพูดออกเสียงตัวสะกดในแมก และก ได้ชัด เช่น ชัน - ชัง, ส่วน - ส่วน, กั้ม - กัก, พม - พก, ประเทศ - ประเทศ, คำขันทนตาล ตกลงมาต่อคำตายเลย - คำขิงตงตางตกลงมาต่อคำตายเลย

4. เผ่าอีกอ มี 4 คน พูดออกเสียงตัวสะกดในมาตราแม่ กด และ กก ได้ เช่น ทนทุกขัทรมาน - ทนทุกทรมาน, สม่คร - สม่ค, ประโยค - ประโยค ฯลฯ แต่บางครั้งเสียงตัวสะกดก็หายไป เช่น เครีอ - เครี, อยาก - อยา ฯลฯ

5. เผ่าแม้ว มี 3 คน พูดออกเสียงตัวสะกดได้ครึ่งหนึ่ง สำเนียงคล้ายคนจีนพูดภาษาไทย

6. เผ่ามูเซอ มี 2 คน ออกเสียงตัวสะกดได้ชัดเจนในมาตราแม่กดและแมกน เป็นส่วนใหญ่ เช่น พัก - พัก, พวก - พวก, พัง - พัง, ผม - ผน, จำ - จัน, รัว - รวน, หลังกาพัง - หลังกาพัน, นักเรียนแถวตรง - นักเรียนแถวคน, เวลาฝนตก พายุพัดหลังคาบ้านผมพังหมด - เวลาฝนตกพายุพัด หลังกาบ้านผนพันหมด, ฯลฯ

7. เผ่าลื้อ ถิ่น และ ลัวะ พูดภาษาไทยได้ชัดเจนเป็นปรกติ

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ด้านการฝึกอบรมทั่วไป

1. ในการดำเนินการฝึกอบรม ถ้าคณะวิทยากรได้ร่วมกันวางแผนงานทั้งหมดไว้ล่วงหน้า และจัดทำเป็นปฏิทินปฏิบัติงานไว้ตลอดระยะเวลาการฝึกอบรม จะทำให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น ถ้าจะมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อความเหมาะสมก็จะทำได้ง่ายไม่สับสน
2. ก่อนส่งผู้รับการฝึกอบรมออกฝึกสอน เมื่อคณะวิทยากรศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับโรงเรียนชั่วคราวแต่ละโรงเรียน ในเรื่องของจำนวนเด็กนักเรียน อายุ การแบ่งชั้นแล้ว ควรเตรียมจัดการตารางเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า เพื่อว่าเมื่อผู้รับการฝึกอบรมไปถึงที่หมู่บ้าน จะได้เริ่มสอนได้ทันทีไม่เสียเวลา และการจัดการตารางสอนนั้นควรให้ผู้รับการฝึกอบรมเขามาช่วยจัดด้วยเป็นการจัดประสบการณ์ในการ เป็นครูให้อีกทางหนึ่ง
3. คณะวิทยากรแต่ละวิชาควรร่วมกับผู้รับการฝึกอบรมจัดทำโครงการสอนระยะยาวที่จะนำไปใช้ในช่วงระยะเวลาการฝึกสอนเป็นการล่วงหน้า ถ้าให้ผู้รับการฝึกอบรมไปจัดทำโครงการสอนกันเองเพียงคำพังอาจจะขัดข้องหรือทำไม่ได้ และกว่าที่อาจารย์พิเศษประจำวิชาจะหมุนเวียนไปนิเทศจนถึงแต่ละโรงเรียนก็อาจเสียเวลานาน

ด้านการฝึกอบรมวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด)

1. เมื่อเริ่มการฝึกอบรม ควรสำรวจขอบปรองในการพูดภาษาไทยของผู้รับการฝึกอบรมทันที และดำเนินการแก้ไขเสียแต่เนิ่น ๆ แม้ว่าผู้รับการฝึกอบรมจะอยู่ในสภาพที่เป็น "ไม่แกัดักยาก" แต่ถ้าได้ฝึกพูดออกเสียงใหญ่ถูกต้องเป็นประจำ จะเกิดความเคยชินในการพยายามแก้ไข
2. ในการแก้ไขการพูดภาษาไทยไม่ชัดของผู้รับการฝึกอบรมผู้สอนจะต้องแม่นยำทางด้านสัทศาสตร์ (Phonetics) แต่ไม่ควรถ่ายทอดหลักการที่ยากให้แก่ผู้รับการฝึกอบรม การฝึกอบรมครั้งนี้ผู้วิจัยถือเรื่องของตัวสะกดในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา เป็นเกณฑ์ ตัวสะกดในมาตราใดมีที่เกิดของเสียง และอวัยวะในการออกเสียงอยู่ในตำแหน่งใดก็เคียงกันหรือเหมือนกัน ก็รวมหลักการไว้ด้วยกัน เช่น ตัวสะกดในแม่ กบ กับแม่กม ใช้ริมฝีปาก ตัวสะกดในแม่ กคกับแม่กน ใช้ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือกเป็นต้น ฯลฯ จะง่ายกว่าการสอน

ให้ผู้รับการฝึกอบรมจำเรื่องพยัญชนะที่เกิดแต่ฐานคอ ฐานเพดาน ฯลฯ.

3. วิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) เป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารติดต่อ การสนทนา พูดคุย การอยู่ร่วมกับคนอื่น และมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกอบรมได้แสดงออกได้มาก จึงควรเตรียมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มและการแสดงออกทั้งในทางคำพูดและกิริยาท่าทาง มารยาททั่ว ๆ ไปให้มากที่สุด เช่น การอภิปราย การโต้วาที การโฆษณา ฯลฯ หรืออื่น ๆ ที่ดีกว่านี้

4. ผู้รับการฝึกอบรมบางคนมักการสอนกันไม่ค่อยได้ ฉะนั้นอาจคอย ๆ ทัศนให้ทำบันทึกอย่างคร่าว ๆ แล้วคอยขยายรายละเอียดในคราวต่อไป

แนวการศึกษาวิจัยที่น่ากระทำต่อ

1. ควรสร้างแบบจำลองการสอวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) โดยแยกออกเป็นระดับชั้นต่าง ๆ อย่างเด็ดขาด เพราะครูช่วยสอนชาวเขาที่มีพื้นความรู้ไม่มาก การสร้างแบบจำลองการสอนโดยให้ใช้ได้ทั้งชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง และปีที่สอง ในการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ยากแก่การตัดสินใจของผู้รับการฝึกอบรมไปบ้างในการเลือกเนื้อหาไปใช้สอน

2. อาจแบ่งกลุ่มผู้รับการฝึกอบรมให้ช่วยกันทำพจนานุกรมคำศัพท์และภาพประกอบ โดยให้มีคำศัพท์ภาษาไทยและภาษาชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ที่มีความหมายตรงกัน

3. รวบรวมนิทานและปัญหา "อะไรเอ๋ย" จากชาวเขาที่มารับการฝึกอบรมและชาวเขาในหมู่บ้านทั่ว ๆ ไปที่มีโอกาสได้รู้จักคุ้นเคย

4. ควรมีภาพประกอบ ภูมิอคร หรือแบบจำลองการสอนและจัดทำใ้ได้รูปเล่มที่มาตรฐานต่อไป

5. ควรมีการสร้างข้อสอบวิชาการสอนฟังและพูดภาษาไทยขึ้นเฉพาะ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการสอนฟังและพูดภาษาไทยไม่สัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลด้านวิชาครูเบื้องต้น เนื่องมาจากมีข้อสอบเกี่ยวข้องกับเรื่องการสอนภาษาไทย (ฟัง-พูด) น้อยเกินไป ถ้ามีการสร้างข้อสอบที่เกี่ยวกับการสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) โดยเฉพาะ จะทำให้การวัดผลด้านความรู้ในเรื่องวิธีสอนภาษาไทย (ฟัง-พูด) ได้ผลยิ่งขึ้น

6. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบภาษาไทยกับภาษาชาวเขาแต่ละเผ่า เพื่อประโยชน์ในการสร้างเอกสารเกี่ยวกับการเรียน การสอนต่อไป